

METREX

Sieć Europejskich Regionów i Obszarów Metropolitalnych

**10-11 września 2015
w Szczecinie**

**Jesienna Konferencja METREX Pomorze Zachodnie
Szczecin - Świnoujście**

Temat

Metropolia dla ludzi - ludzie dla metropolii

Patronaty

**Honorowy Patronat Wojewody Zachodniopomorskiego
Honorowy Patronat Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego
Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Szczecina
Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Świnoujścia**

Wojewoda
Zachodniopomorski

PATRONAT HONOROWY
MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO
OLGIERDA GEBLEWICZA

Patronat Honorowy
Prezydenta
Miasta Szczecin

Patronat Honorowy
Prezydenta
Miasta Świnoujście

Gospodarz

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Patronat medialny

Współfinansowanie

**METREX
MIASTO SZCZECIN
MIASTO ŚWINOUJŚCIE**

SZCZECIN

SWINUJSCIE

SZCZECIN – WAŁY CHROBREGO

10-11 września 2015

Jesienna Konferencja METREX Pomorze Zachodnie Szczecin - Świnoujście 10-11 września 2015
Metropolia dla ludzi - ludzie dla metropolii

METREX

METREX to Sieć Europejskich Regionów i Obszarów Metropolitalnych. Została założona w 1996 roku w ramach Metropolitan Regions Conference w Glasgow, wspierana przez lokalne władze, organy rządowe oraz przez generalną Dyрекcję ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej. Celem organizacji jest wymiana informacji, wiedzy oraz doświadczeń w sprawach miejskich, skupionych na planowaniu przestrzennym i rozwoju. Obecnie zrzesza członków blisko 50 głównych obszarów metropolitalnych. METREX organizuje konferencje, działa w ramach grup eksperckich oraz wspiera projekty związane z obszarami metropolitalnymi.

Pomorze Zachodnie

Stocznia i Jasne Błonia w Szczecinie

***Pomorze Zachodnie** jest obszarem, którego głównymi uwarunkowaniami przestrzennymi są: estuarium Odry, powiązanie z Zatoką Pomorską – strategicznym miejscem Bałtyku Zachodniego oraz pogranicze Polski i Niemiec. Region Pomorza Zachodniego charakteryzuje się zurbanizowaną strefą wybrzeża z licznymi portami i innymi znaczącymi ośrodkami gospodarki morskiej wraz z siecią miejscowości wypoczynkowych i uzdrowiskowych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Znaczącą część regionu wypełnia regularna sieć osadnicza z małymi i średnimi miastami obsługującymi otaczające je obszary wiejskie. Na poziomie regionalnym Pomorze Zachodnie współpracuje z sąsiadującymi regionami - Skanią w Szwecji oraz z Meklemburgią - Pomorzem Przednim, Berlinem oraz Brandenburgią w Niemczech.*

***Szczecin** jest stolicą i największym miastem Województwa Zachodniopomorskiego. Z uwagi na jego przygraniczną lokalizację, bliskość Morza Bałtyckiego oraz dostępność, dzięki szlakowi żegludowemu, rzeki Odry i Zalewu Szczecińskiego, Szczecin stał się centrum ekonomicznym regionu. W Szczecinie znajduje się port morski, stocznie remontowe, stocznie jachtowe i porty żeglarskie. Położony bezpośrednio nad rzeką Odry i Jeziorem Dąbie, Szczecin jest trzecim miastem pod względem powierzchni (300.55 km² z czego blisko 24% to grunty pod wodą) i siódmym pod względem ludności w Polsce (około 405 000 mieszkańców).*

***Świnoujście** jest jednym z najważniejszych miast w Polsce w kontekście gospodarki morskiej. Rola miasta zdeteterminowana jest przez inwestycje strategiczne, takie jak port zewnętrzny i terminal LNG. Świnoujście posiada również duży potencjał uzdrowiskowy i turystyczny. Ze względu na swój niepowtarzalny charakter i położenie przy Morzu Bałtyckim, miasto jest jednym z najbardziej popularnych miejsc turystycznych Polski i Niemiec. Świnoujście jest jedynym miastem w Polsce położonym na trzech dużych i czterdziestu czterech małych, niezamieszkałych wyspach. Ludność miasta wynosi ok. 42 000 mieszkańców.*

Estuarium
Odry

- **Olgiert Geblewicz** - Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego
- **Marek Tałasiewicz** - Wojewoda Zachodniopomorski
- **Nicola Schelling** - Prezydent METREX
- **Piotr Krzystek** - Prezydent Szczecina
- **Janusz Żmurkiewicz** - Prezydent Świnoujścia

Scenariusze Terytorialne i Wizje dla Europy – ET2050 formułują długoterminową zintegrowaną i spójną wizję rozwoju dla terytorium Unii Europejskiej. Jest to próba sprostania wyzwaniom obecnych procesów tworzenia polityk rozwoju terytorialnego, które są coraz bardziej złożone i muszą obejmować zarówno coraz większy krąg interesariuszy jak i odnosić się do coraz szerszych obszarów tematycznych oraz horyzontów czasowych i terytorialnych.

Szczecin, miasto o aspiracjach metropolitalnych jest skrajnie położonym węzłem polskiej metropolii sieciowej i stanowi pomost do sieci metropolii bałtyckich poprzez Kopenhagę oraz metropolii europejskich poprzez Berlin. Te uwarunkowania stwarzają przed miastem i jego transgranicznym regionem trudne wyzwania. Wykształcenie nowego centrum miasta w przestrzeni nadwodnej, na wyspach śródoodrza jest jednym z tych wyzwań. Zbliżenie w czasoprzestrzeni do Berlina i Kopenhagi jest jednym z podstawowych warunków funkcjonowania zespołu miast portowych Szczecin i Świnoujście w policentrycznej Europie według scenariusza „Making Europe Open & Polycentric”.

- **Daniel Wacinkiewicz**, Doradca Prezydenta Miasta Szczecin ds. Metropolitalnych – *Wizja rozwoju Szczecina w obszarze metropolitalnym - znaczenie transformacji terenów nadwodnych*
- **Barbara Michalska**, Zastępca Prezydenta Miasta Świnoujście – *Perspektywy rozwoju Świnoujścia*
- **Witold Ratajczak**, Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A. - *Rozwój portów Szczecin i Świnoujście*
- **Stanisław Dendewicz**, Dyrektor Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego - *Wielkoskalowe inicjatywy międzynarodowe na pograniczu Polski i Niemiec*
- **Michael Künzel**, Administracja Senatu Berlina - *Perspektywy rozwoju metropolii berlińskiej*
- **Dyskusja**

Zgodnie z Koncepcją Przestrzenną Zagospodarowania Kraju 2030 obszary funkcjonalne stanowią istotny instrument w kształtowaniu polityki gospodarczej i przestrzennej państwa. Zaprezentowane przykłady obszarów funkcjonalnych regionu Pomorza Zachodniego przedstawiają różnorodne podejścia i skale współpracy.

- **prof. Marek Dutkowski**, Uniwersytet Szczeciński - *Zróżnicowanie skal obszarów funkcjonalnych według rezultatów projektu URMA*
- **Justyna Strzyżewska**, RBGP WZ, **Lothar Säwert**, Ministerstwo Energii, Infrastruktury i Rozwoju Regionalnego Meklemburgii - *Pomorza Przedniego - Transgraniczny Region Metropolitalny Szczecina*
- **Tomasz Czuczak**, Sekretarz Miasta Koszalin - *Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny*
- **Ewa Balanicka**, RBGP WZ - *Centralna Strefa Funkcjonalna Województwa Zachodniopomorskiego*
- **Dyskusja**

Program

Dzień METREX – prowadzenie: Ewa Balanicka i Stanisław Dendewicz

9.00 - 9.30

Rejestracja i kawa powitalna

Miejsce

Centrum Kultury Euroregionu Stara Rzeźnia, Szczecin ul. Tadeusza Wendy 14

9.30 - 11.30

SOCJOLOGIA METROPOLII - JAKOŚĆ ŻYCIA W EUROPEJSKICH METROPOLIACH I REGIONACH: AKTUALNE TRENDY, ZAGROŻENIA I WYZWANIA - DIAGNOZA

Metropolię tworzą ludzie i to oni mają największy wpływ na jej rozwój, sposób postrzegania ich miasta na zewnątrz. Tempo życia współczesnego mieszkańca metropolii sprawia, że zmieniają się modele życia, pojawiają nowe trendy, które stwarzają pewne zagrożenia integralności rozwoju człowieka, rodziny, a co za tym idzie, całego społeczeństwa. Jakie są to zagrożenia? Jak przed nami planistami stawiają wyzwania?

- **Prof. Tomasz Szlendak**, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Mieszkańcy współczesnych metropolii: Jakie są ich potrzeby i codzienne życie? Czy identyfikują się ze swoim miastem?
- **Prof. Jose Maria Ordeig Corsini**, Uniwersytet Nawarra
Ludzie i przestrzeń: jak modele życia wpływają na przestrzeń? Omówienie retrospektywne
- **Prof. Maria Mendel**, Uniwersytet Gdański
Pedagogika metropolii. W stronę „modi co-vivendi”
- **Prof. Alberto Lozano Platonoff**, Uniwersytet Szczeciński
Wpływ zmian społecznych na rzecz rozwoju gospodarczego metropolii i obszarów metropolitalnych.

Wprowadzenie do paneli tematycznych – Stanisław Dendewicz, Ewa Balanicka

11.30 - 11.45

Przerwa kawowa

11.45 - 13.00

WORLD CAFÉ – 4 PANELE TEMATYCZNE

PANEL 1

Jakość życia w metropoliach

*Metropolia dla ludzi*Panel dostępny w języku
polskim

Co znaczy, że jakaś metropolia jest otwarta lub nie jest dla ludzi? Jakie czynniki to determinują? Co tę jakość życia podnosi, gwarantuje, a co jej zagraża? Jak rozwiązania urbanistyczne wpływają na zachowania społeczne? Jaka przestrzeń sprzyja harmonijnemu rozwojowi, a jaka deformuje, odczłowiecza? Rozwój zrównoważony miasta a zrównoważony rozwój człowieka.

Moderator:

Ewa Balanicka, RBGP WZ

Eksperti:

Elena Lacilla, Uniwersytet Nawarra
Zrównoważone planowanie urbanistyczne na rewitalizacji obszarów nadwodnych.

Oriol Ribera, Zarząd Przestrzeni Publicznych Obszaru Metropolitalnego Barcelony - *Jakość życia w metropolii. Metropolia dla ludzi.*

Prof. Jose Maria Ordeig Corsini, Uniwersytet Nawarra

Dagmar Keim, Miasto Amsterdam

PANEL 2

Zaangażowanie społeczne

*Ludzie dla ludzi*Panel dostępny w języku
polskim

Nie ma metropolii bez ludzi, a obecne tendencje demograficzne są alarmujące. Metropolie pustoszeją, społeczeństwo w krajach europejskich się starzeje, zagrożona jest zastępowalność pokoleń. Co zrobić, by ten proces zatrzymać, odwrócić? Człowiek jest istotą społeczną i do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, naturalnej i podstawowej komórki społecznej. Co jedni ludzie mogą zrobić dla drugich?

Moderator:

Stanisław Dendewicz, RBGP WZ

Eksperti:

Janusz Wardak,
Prezes Stowarzyszenia Akademia Familijna
Czy dzisiejsza rodzina może być siłą metropolii?

Prof. Maria Mendel,
Uniwersytet Gdański

Prof. Tomasz Szlendak,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

PANEL 3

Gra o metropolię i jej aktorzy

*Ludzie dla metropolii*Panel dostępny wyłącznie
w języku angielskim

W procesie planistycznym dochodzi do głosu wiele racji, ścierają się one ze sobą próbując dojść do głosu i wygrać. Stąd nazwa panelu – gra o metropolię – gdyż aktorami jej są sami mieszkańcy metropolii, jej wóldarze, a także inwestorzy, deweloperzy, prywatni przedsiębiorcy. Gra toczy się o wysoką stawkę – o przestrzeń, która jest dobrem nieodnawialnym. Różne są zasady gry w różnych metropoliach.

Moderator:

Prof. Marek Dutkowski,
Uniwersytet Szczeciński

Eksperti:

Prof. Jacek Szlachta,
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Prof. Alberto Lozano Platonoff,
Uniwersytet Szczeciński

PANEL 4

Współpraca samorządowa

*Metropolia dla metropolii*Panel dostępny wyłącznie
w języku angielskim

Miasta metropolitalne są znacząco zróżnicowane pod względem liczby mieszkańców i wielu parametrów urbanistycznych. Wyzwaniem obecnych czasów jest rozwój funkcjonowania metropolii sieciowych w celu synergii na dużą skalę. Co stanowi najczęstsze bariery współpracy? Co ją wyzwala a następnie wspiera i podtrzymuje?

Moderator:

Mirosław Grochowski,
Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

Eksperti:

dr inż. arch. Agnieszka Zimnicka,
London Borough of Croydon,
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
Współpracować, dlaczego? W jaki sposób?
dr Maciej Bors,
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

13.00 - 14.00

Lunch

14.00 - 14.30

Podsumowanie 4 paneli World Café: Ewa Balanicka (1), Stanisław Dendewicz (2), Marek Dutkowski (3), Mirosław Grochowski (4)

14.30 - 15.30

METROPOLIA OKIEM JEJ GOSPODARZA – DEBATA Z UDZIAŁEM ZAPROSZONYCH GOŚCI

Moderator: dr inż. arch. Agnieszka Zimnicka, London Borough of Croydon, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
Miasta oparte o morskie wybrzeże lub estuaria wielkich rzek mają dodatkowy walor „okna na świat”. Czy to uwarunkowanie w dalszym ciągu jest ich atutem i katalizatorem rozwoju? Jak w dzisiejszej Europie kreowane są scenariusze rozwoju miast portowych? Czy istnieją realne możliwości funkcjonowania sieci metropolii morskich?

Hamburg - Susanne Metz

Helsinki - Douglas Gordon

Sztokholm - Jessica Andersson

Amsterdam - Julian Jansen

Szczecin - Angelika Szerniewicz-Kwas

15.30 - 16.00

Zaproszenie na wiosenną konferencję METREX 2016 - Erik Pasveer, Rotterdam

Podsumowanie i wnioski z konferencji - Olgierd Geblewicz, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Organizacja konferencji: Zespół Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego pod kierunkiem Dyrektora arch. Stanisława Dendewicza

Podziękowania dla sieci METREX, Prezydenta Miasta Szczecin i Prezydenta Miasta Świnoujście za współfinansowanie tej konferencji.

REGIONALNE BIURO
GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO

